

INBRENG Verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben twee fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 12 december 2014 inzake aanbieding besluit van 2 december 2014 houdende wijziging van het Eindexamenbesluit VO, het Staatsexamenbesluit VO, het Inrichtingsbesluit WVO, de overeenkomstige BES-besluiten, alsmede enkele andere besluiten, in verband met onder meer verruiming van de mogelijkheid tot deelname van gehandicapte leerlingen aan het staatsexamen, verruiming van de examineermogelijkheden voor toptalenten, verduidelijking van bepalingen, en technische verbeteringen (Kamerstuk 31 289, nr. 213).

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie,
Meelker

I	Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
II	Reactie van de Staatssecretaris	3

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

De leden van de PvdA-fractie hebben in dit stadium vooral vragen bij het onderhavige besluit. Weliswaar juichen zij toe dat voor gehandicapte leerlingen de mogelijkheid van deelname aan het staatsexamen wordt verruimd en dat ook voor toptalenten de examineermogelijkheden worden verruimd, maar andere elementen in het besluit roepen voor deze leden vragen op.

De genoemde leden constateren dat het besluit expliciet regelt dat het niet is toegestaan om alle vakken van een bepaald eindexamen te vervangen door vakken op een hoger niveau. Zij vragen hoe vaak het de afgelopen jaren is voorgekomen dat scholen het examen van een leerling voor alle vakken lieten afleggen op een hoger niveau dan de schoolsoort waarvoor de leerling was ingeschreven. Kan de Staatssecretaris een indicatie geven wat de scholen waar dit gebeurde hiertoe zoal zal hebben gemotiveerd, zo vragen zij.

Als een leerling op het vavo¹ het ene vak aflegt omdat hij of zij op het voortgezet onderwijs daarvoor een onvoldoende heeft behaald en het andere vak om een hogere uitslag te behalen dan het in het voortgezet onderwijs reeds behaalde cijfer van zes of hoger, dan wordt voortaan in de uitslagbepaling het cijfer van het vavo voor beide vakken bepalend. Dit geldt ook als het cijfer voor het tweede vak mocht tegenvallen en lager uitvalt dan het eerdere (voldoende) cijfer voor dat vak in het voortgezet onderwijs. Het wordt de genoemde leden niet helemaal duidelijk waarom in een dergelijk geval in feite het eerdere (voldoende) cijfer van het voortgezet onderwijs moet komen te vervallen. Kan de Staatssecretaris nader toelichten welke principiële of financiële overwegingen hieraan ten grondslag liggen, zo vragen zij.

Leerlingen die uitblinken in bepaalde vakken mogen zulke vakken eerder afsluiten dan in het examenjaar, maar artikel 37a bepaalt in het eerste lid dat dit niet bij alle vakken mag gebeuren. Kan de Staatssecretaris verhelderen waarom het wenselijk zou zijn dat een leerling die uitblinkt bij alle gekozen examenvakken op deze manier wordt gedwongen om tenminste voor één vak een jaar langer op school te verblijven, zo vragen deze leden.

Door het principe van één ondeelbaar eindexamen blijft het recht van één herkansing betrekking hebben op het geheel van het centraal examen, ongeacht het tijdstip van afname. Nu bestaan er ook leerlingen die in verband met ernstige gezondheidsproblemen toestemming krijgen om het centraal examen te spreiden over twee jaar. De genoemde leden vragen of ook voor deze leerlingen tot nog toe zo een dergelijk principe van één ondeelbaar examen met recht op één herkansing heeft gegolden. Kan de Staatssecretaris op dit punt helderheid verschaffen, zo vragen zij. Er wordt geregeld dat de rekentoets, in plaats van één herkansingsmogelijkheid, twee herkansingsmogelijkheden krijgt. Op zich zien de leden van de genoemde fractie dit als een stap in de goede richting. Deze leden maken zich echter zorgen over de validiteit van de rekentoets. Zij wijzen op de wiskundedocent die de rekentoets «een intelligentietest, een ogentest en een concentratietest» noemde.² De beantwoording door de Staatssecretaris van vragen van het lid Jadnanansing (PvdA) over deze

¹ vavo: voortgezet algemeen volwassenenonderwijs

² Onderwijsblad, 22 november 2014, «Weg met de rekentoets»

kritiek op de rekentoets van een wiskundedocent in het Onderwijsblad³ stelt deze leden onvoldoende gerust. Het gaat hen niet eenvoudig om de kwestie of een toetsvraag bij de rekentoets contextrijk of contextarm is, maar om de validiteit, in die zin dat inzicht en vaardigheid worden getoetst die ook moeten worden getoetst. Dit is op zijn minst dubieus bij de toetsvraag die in het artikel werd afgedrukt. Kan de Staatssecretaris nader toelichten welke verbeteringsmaatregelen de rekentoets op dit punt nog gaat maken, zo vragen zij.

Leerlingen in het vmbo⁴ die een vak op een hoger niveau volgen, kunnen daarvoor een vrijstelling krijgen als zij vervolgens opstromen. Kan de Staatssecretaris, zo vragen de genoemde leden, verhelderen of iets dergelijks ook op alle niveaus geldt voor leerlingen die zijn gezakt voor hun examen en afstromen, maar sommige examenvakken wel hebben afgesloten met een voldoende resultaat.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het onderliggend besluit. Deze leden zijn tevreden dat het voor leerlingen met een handicap makkelijker wordt om deel te nemen aan het staatsexamen nu de beperkende voorwaarde van een voldoende voor een beroepsgericht vak in het mbo⁵ wordt afgeschaft. Hiermee wordt het voor deze groep leerlingen mogelijk hiervoor deelcertificaten te halen. Ook zijn deze leden tevreden dat het mogelijk wordt om voor enkele vakken op een hoger niveau eindexamen te gaan doen. Dat zal beter de unieke talenten van leerlingen zichtbaar maken. Ook kunnen de leden van deze fractie zich vinden in de overige maatregelen die met dit besluit worden genomen. Wel hebben deze leden nog enkele vragen.

De genoemde leden kunnen zich erin vinden dat sommige leerlingen niet alleen in het voorlaatste jaar al in sommige vakken examen mogen doen, maar ook al een jaar daarvoor. Wel vragen deze leden in hoeverre het voor scholen makkelijk wordt gemaakt deze leerlingen van een passend aanbod te voorzien. Het besluit rept over verbreding van vakken en meerdere profielen. Deze leden vragen of bijvoorbeeld uren die al in een soort pre-universiteitstraject worden gevolgd, nu ook meetellen met de urennorm? Gaat het scholen ook mogelijk gemaakt worden deze toptalenten bijvoorbeeld een vijf jarig vwo⁶ aan te bieden, zo vragen zij. De genoemde leden merken op dat ten aanzien van de rekentoets in het mbo het goed is dat er nu twee herkansingsmogelijkheden komen, maar dat laat onverlet dat de systematiek van de rekentoets niet deugt evenals het nu al mee laten tellen.

De genoemde leden lezen dat bij het doen van eindexamen op een ander niveau er een ondergrens is van minimaal één niveau op de schoolsoort waarvoor is ingeschreven. Concreet betekent dit dat een leerling die havo⁷ volgt alle vakken behalve één op een vwo-niveau kan doen. Hoe wordt zijn diploma dan gewaardeerd en op welke wijze wordt dit kenbaar gemaakt op de cijferlijst en op het diploma zelf, zo vragen zij.

II Reactie van de Staatssecretaris

³ Aanhangsel van de Handelingen II, 2014–2015, nr. 907

⁴ vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs

⁵ mbo: middelbaar beroepsonderwijs

⁶ vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

⁷ havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs